

Folketingets Miljø- og Fødevarerudvalg
Christiansborg
1240 København K

Den 22. marts 2018

Miljø- og fødevarerministerens besvarelse af spørgsmål nr. 468 (MOF alm. del) stillet den 22. februar 2018 efter ønske fra udvalget.

Spørgsmål nr. 468

”Vil ministeren kommentere materialet fra Sønderjysk Landboforening om pesticidafgiftens negative virkninger til brug ved deres foretræde for udvalget den 21/2-18, jf. MOF alm. del - bilag 276 (omtrykt)?”

Svar

I materialet fra Sønderjysk Landboforening fremgår følgende overordnede synspunkter om pesticidafgiftens virkninger:

- Afgiften er en stor økonomisk belastning for danske landmænd, især producenter af specialafgrøder
- Afgiften findes stort set ikke i vores nabolande, og afgiften er derfor stærkt konkurrenceforvridende
- Afgiften påvirker ikke vores (landmændenes) adfærd og giver derfor ikke de ønskede effekter på miljø og sundhed
- Afgiften er resistensfremmende
- Afgiften virker som en ekstraskat, der pålægges landmænd

Jeg har forelagt spørgsmålet Miljøstyrelsen, som oplyser at:

”Pesticidafgiften er baseret på midlernes miljø- og sundhedsmæssige egenskaber. Den differentierede afgift skal sikre, at jordbrugerne i højere grad får et økonomisk incitament til at anvende de sprøjtemidler, der belaster miljø- og/eller sundheden mindst. Et teknisk notat udarbejdet af Københavns Universitet, IFRO, og Aarhus Universitet, AGRO, viser, at afgiften har haft den forventede virkning ift. substitution og dermed forbrugsmønster.

Landmandens samlede udgift til afgiften afhænger af forbruget af pesticider, som varierer alt efter hvilke afgrøder, der dyrkes. Specielt ved dyrkning af kartofler er der en relativ høj udgift til afgiften. Det skyldes en kombination af en høj behandlingshyppighed og anvendelsen af pesticider med relativ høj belastning i kartofler. I eksemplet givet af Sønderjysk Landboforening er der en udgift til afgiften på ca. 40.000 kr. ved dyrkning af 35 ha med kartofler. Dette svarer til en afgift på ca. 1.150 kr. pr. ha.

Afgiften er det væsentligste virkemiddel til at opnå den politisk fastsatte målsætning om reduktion af pesticidbelastningen. Miljø- og Fødevarerministeriet har spurgt EU-Kommissionen, der oplyser, at der så vidt EU-Kommissionen er orienteret, kun er indført afgifter på pesticider i Sverige, Frankrig og Danmark og ikke i de øvrige medlemslande. I den kommende evaluering af pesticidafgiften, der

fremgår af aftale om pesticidstrategi 2017-2021, evalueres det, om den differentierede pesticidafgift har ført til udflagning af relevante afgrøder, dvs. om afgiften har ført til, at arealet af de mest udsatte afgrøder er reduceret i Danmark siden afgiftsomlægningen.

Som det fremgår af Bekæmpelsesmiddelstatistik 2016, har landmændene substitueret mere belastende midler med mindre belastende midler for grupperne af ukrudtsmidler, insektmidler og vækstreguleringsmidler siden afgiftsomlægningen i 2013, og afgiften har dermed haft den forudsatte adfærdsregulerende effekt. For svampemidler ses dog en stigning i det såkaldte belastningsindeks fra planperioden 2014-15 til planperioden 2015-16, dvs. den gennemsnitlige behandling er blevet mere belastende. Dette kan skyldes, at det er vanskeligt at finde effektive og mindre belastende alternativer for de hidtil anvendte svampemidler. For denne gruppe af pesticider substitueres der derfor i mindre grad end for andre grupper af pesticider. Overordnet set gælder det dog, at målsætningen om reduktion af pesticidbelastningen er opfyldt, og pesticidafgiften har dermed haft den ønskede effekt på miljø og sundhed.

Afgiften kan være resistensfremmende, hvis landmændene udelukkende indkøber pesticider ud fra et kortsigtet økonomisk rationale og altid vælger middel efter prisen (forudsat at forskelle i afgift og dermed forskelle i belastning afspejles i markedsprisen for pesticidet). Dette vil imidlertid ikke være at bedrive godt landmandsskab, da det ikke lever op til de såkaldte principper for integreret plantebeskyttelse (IPM). IPM-principperne fremgår af EU's rammedirektiv for bæredygtig anvendelse af pesticider. Et af IPM-principperne er, at man tager tilgængelige anti-resistensstrategier i brug for at bevare produkternes effektivitet, hvis der er risiko for resistensdannelse. Eksempelvis ved at bruge forskellige sprøjtemidler med forskellig virkemåde. Den kommende evaluering af pesticidafgiften vil undersøge, om landmændene køber resistensbrydere.

Pesticidafgiften evalueres pt. Det fremgår af aftalen om Pesticidstrategi 2017-2021, at aftaleparterne i begyndelsen af 2018 på baggrund af evalueringen vil blive indkaldt til en drøftelse om behovet for en eventuel justering af afgift og målsætning.”

Esben Lunde Larsen

/

Mads Leth-Petersen